

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a considerat ca fiind legală confiscarea averii nejustificate a unui funcționar public ca urmare a verificării de către Agenția Națională de Integritate declanșată de completarea incorectă a declarațiilor de avere

În hotărârea sa de Cameră¹ pronunțată astăzi în cauza **Păcurar c. României** (cererea nr. 17985/18), Curtea Europeană a Drepturilor Omului a decis, în unanimitate, că:

nu a avut loc o încălcare a Articolul 6 § 1 (dreptul la un proces echitabil) din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și

nici a Articolul 1 din Protocolul Nr. 1 (protecția proprietății).

Cauza privește confiscarea bunurilor aparținând dlui Păcurar pe baza unor prevederi legale menite să asigure integritatea în exercitarea funcției publice, întrucât proveniența bunurilor era „nejustificată”. Ca urmare a verificării de către Agenția Națională de Integritate, declanșată de completarea incorectă a declarațiilor de avere de către reclamant, aproximativ 57.000 de euro au fost confiscați prin hotărârea Curții de Apel Cluj din februarie 2016.

Curtea a considerat, în special, că Articolul 6 este aplicabil sub latura sa civilă, nu sub latura sa penală, întrucât procedura de confiscare nu a privit determinarea unei acuzații penale împotriva reclamantului. Dl Păcurar a avut ample oportunități de a participa la procedura de confiscare, atât în scris, cât și oral, a fost reprezentat de un avocat ales, iar procedura nu a fost arbitrară. În plus, răsturnarea sarcinii probei cu privire la dobândirea licită a bunurilor așa cum a fost aplicată de instanțele române a fost considerată legală. De asemenea, Curtea a apreciat că măsura confiscării a fost proporțională având în vedere că prevederile legale în baza cărora a fost efectuată confiscarea conțineau suficiente garanții, iar România a acționat în limitele discreției sale în lupta împotriva corupției din serviciul public într-un context european în care i s-a cerut să adopte măsuri în acest domeniu.

Un rezumat juridic al acestei cauze va fi disponibil în baza de date HUDOC a Curții (link).

Rezumat al situației de fapt

Reclamantul, dl Ioan Păcurar, este o persoană de cetățenie română, născut în 1960 și având reședința în Cluj-Napoca (România). Reclamantul era șeful unui inspectorat de poliție la momentul faptelor.

În anul 2011, Agenția Națională de Integritate („ANI”) a constatat că dl Păcurar nu completase corect declarația de avere. Această declarație era obligatorie pentru înalții funcționari publici, membrii sistemului judiciar, persoanele care ocupau funcții de conducere și funcționarii publici, conform Legii nr. 115/1996, categorii în care se încadra și dl Păcurar. Ca urmare, a fost demarată procedura de verificare a averii sale.

¹ În temeiul articolelor 43 și 44 din Convenție, prezenta hotărâre de Cameră nu este definitivă. În cursul perioadei de trei luni de la pronunțarea hotărârii, oricare dintre părți poate solicita trimiterea cauzei în fața Marii Camere a Curții. În cazul în care se formulează o astfel de cerere, un complet format din cinci judecători va examina dacă cererea merită o examinare suplimentară. În caz afirmativ, Marea Cameră va judeca cauza și va pronunța o hotărâre definitivă. În cazul în care cererea de retrimiteră este respinsă, hotărârea Camerei devine definitivă în ziua respectivă.

Odată ce o hotărâre devine definitivă, aceasta este transmisă Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei pentru supervizarea executării sale. Informații suplimentare privind procesul de executare pot fi găsite aici: www.coe.int/t/dghl/monitoring/execution.

În septembrie 2012, dlui Păcurar i s-a comunicat că au fost găsite diferențe semnificative între cheltuielile și veniturile sale. Mai târziu în aceeași lună, ANI a raportat că pentru perioadele 2001, 2003, 2004 și 2008–2010, diferențele însumau 718,847.54 lei (ROL – aproximativ 189,143 euro (EUR)).

Cazul a fost transmis Comisiei de cercetare a averilor de pe lângă Curtea de Apel Cluj. O audiere a avut loc în noiembrie 2012, dl Păcurar fiind reprezentat de un avocat ales care a depus concluzii scrise.

Comisia și-a exprimat concluziile în martie 2013. A reținut, printre altele, că existau discrepanțe pentru perioada până în 2004. A stabilit că sarcina probei era împărțită între ANI și persoana verificată, constatând că a fost dovedită o diferență în cuantum de 261,310 ROL (aproximativ 59,000 EUR). Cazul a fost înaintat Curții de Apel Cluj pentru a decide asupra confiscării.

După mai multe audieri și depuneri de documente, în februarie 2016 a fost pronunțată o hotărâre împotriva dlui Păcurar. Curtea de Apel Cluj a răspuns pe parcursul a 18 pagini argumentelor invocate de acesta. A reiterat că, deși bunurile sunt prezumate în general ca fiind dobândite în mod licit, această prezumție încetează să opereze în cazul funcționarilor publici atunci când există dovezi certe că unele bunuri nu au fost dobândite în mod licit și este strâns legată de obligația de declarare a averii. Instanța a dispus confiscarea sumei de 254,924 ROL (aproximativ 57,000 EUR) de la dl Păcurar.

DI Păcurar a formulat recurs. A avut din nou posibilitatea de a depune observații și de a aduce probe noi în fața Înaltei Curți de Casație și Justiție, susținând inclusiv că nu a beneficiat de prezumția dobândirii licite a averii. Recursul i-a fost respins în martie 2017, fiind menținută decizia instanței inferioare.

Capetele de cerere, procedura și componența Curții

Invocând Articolul 6 § 1 din Convenție și Articolul 1 din Protocolul Nr. 1 la Convenție, dl Păcurar s-a plâns de confiscarea proprietății sale în proceduri lipsite de echitate.

Cererea a fost introdusă la Curtea Europeană a Drepturilor Omului pe data de 10 aprilie 2018.

Hotărârea a fost adoptată de o Cameră formată din șapte judecători, compusă după cum urmează :

Lado **Chanturia** (Georgia), *președinte*,
 Faris **Vehabović** (Bosnia Herțegovina),
 Lorraine **Schembri Orland** (Malta),
 Ana Maria **Guerra Martins** (Portugalia),
 Anne Louise **Bormann** (Danemarca),
 Sebastian **Rădulețu** (România),
 András **Jakab** (Austria),

și, de asemenea, Simeon **Petrovski**, *grefier adjunct de secție*.

Hotărârea Curții

Articolul 6 § 1

Curtea a decis în primul rând că Articolul 6 § 1 este aplicabil în cauza de față sub latura sa civilă, având în vedere că procedura confiscării nu a implicat determinarea unei acuzații penale împotriva reclamantului.

Curtea a stabilit în continuare următoarele aspecte: procedura s-a desfășurat în mai multe etape, atât în proceduri administrative, cât și în fața instanțelor pe mai multe grade de jurisdicție. Reclamantul și-a prezentat argumentele în fața Comisiei de cercetare a averilor în cadrul unei proceduri contradictorii, unele dintre acestea fiind acceptate de către Comisie. Constatările Comisiei au fost supuse verificării instanțelor, care și-au întemeiat hotărârile, în mod corect, pe interpretarea legii stabilită anterior de Curtea Constituțională și de Înalta Curte de Casație și Justiție. Dl. Păcurar a avut posibilitatea să formuleze recurs și să depună noi probe în fața Înaltei Curți.

Curtea a reiterat că, în principiu, răsturnarea sarcinii probei în cauzele referitoare la verificarea provenienței averii unui funcționar public nu ridică probleme din punct de vedere al Convenției. Aceasta a fost în conformitate cu legea.

Nu s-a pus problema că legislația relevantă (Legea nr. 115/1996 și Codul de Procedură Civilă) ar avea prevederi neclare.

Dl. Păcurar a avut suficiente oportunități de a participa în procedură, atât în formă scrisă, cât și orală, a fost reprezentat de un avocat ales, iar procesul nu a fost arbitrar. Nu a existat nicio încălcare a dreptului său la un proces echitabil.

Articolul 1 Protocolul Nr. 1

Încă de la început Curtea a subliniat că interpretarea legii naționale revine în principal autorităților naționale și, ca urmare, a considerat că a existat o bază legală clară pentru confiscarea bunurilor dlui Păcurar. Confiscarea a urmărit un scop legitim: combaterea corupției și asigurarea integrității în funcția publică. În ceea ce privește proporționalitatea măsurii, Curtea a reiterat că orice ingerință în dreptul la protecția proprietății poate fi considerată legitimă doar dacă poate fi evaluată într-o procedură contradictorie și cu respectarea principiului egalității armelor.

Curtea a observat că legislația română relevantă (Legile nr. 115/1996 și 176/2010) și activitatea ANI au fost apreciate de organismele Consiliului Europei și ale Uniunii Europene pentru contribuția lor la combaterea corupției.

Dl Păcurar nu a respectat prevederile legale privind completarea declarațiilor de avere, ceea ce a ridicat semne de întrebare cu privire la modul în care bunurile sale au fost dobândite. Procedura care a urmat s-a desfășurat conform unor reguli clar stabilite, iar el a avut posibilitatea să își susțină cauza. Nu a existat nicio prezumție legală că bunurile a căror proveniență nu a putut fi explicată ar fi fost obținute prin activități infracționale. Situația sa personală a fost luată în considerare în totalitate, iar cadrul juridic aplicabil acestor cazuri prevede o analiză individuală, de la caz la caz.

În ansamblu, au existat suficiente garanții în cadrul legislativ în baza căruia s-a realizat confiscarea, iar România a acționat în limitele discreției sale („marja de apreciere”) de care

beneficiază în lupta împotriva corupției în serviciul public într-un context european și internațional în care i s-a cerut să adopte măsuri în acest domeniu.

Prin urmare, Curtea a constatat că măsura confiscării a fost proporțională cu scopul urmărit și nu a existat nicio încălcare a dreptului la protecția proprietății.

Hotărârea este disponibilă doar în limba engleză.

Prezentul comunicat de presă este un document conceput de Grefa Curții. Acesta nu angajează Curtea. Deciziile, hotărârile și informații suplimentare privind Curtea pot fi consultate la adresa www.echr.coe.int. Pentru a primi comunicatele de presă ale Curții, vă rugăm să vă abonați aici: www.echr.coe.int/RSS/fr sau să ne urmăriți pe X (Twitter) [@ECHR_CEDH](https://twitter.com/ECHR_CEDH) și Bluesky [@echr.coe.int](https://bsky.app/profile/echr.coe.int).

Contacte pentru presă

echrpess@echr.coe.int | tel: +33 3 90 21 42 08

Jurnaliștii pot solicita informații Unității de presă prin e-mail sau telefon.

Neil Connolly (tel : + 33 3 90 21 48 05)

Tracey Turner-Tretz (tel : + 33 3 88 41 35 30)

Denis Lambert (tel : + 33 3 90 21 41 09)

Inci Ertekin (tel : + 33 3 90 21 55 30)

Jane Swift (tel : + 33 3 88 41 29 04)

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a fost înființată la Strasbourg de statele membre ale Consiliului Europei în 1959 pentru a se ocupa de pretense încălcări ale Convenției Europene a Drepturilor Omului din 1950.